

Примљено: 14-05-2019			
Срг.јед.	Број	Прилог	Вредност
	02	-869/19-	4

Nastavno-naučnom veću
Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja u Beogradu

Predmet:
Referat o projektu magistarskog rada
Kandidata Anđelke Branković

Nastavno-naučno veće na 12. sednici održanoj 9. maja 2019. godine u skladu sa članom 28, 29 i 30 Statuta Fakulteta donelo je odluku o formiranju Komisije za pregled i ocenu projekta magistarskog rada ANĐELKE BRANKOVIĆ, pod naslovom POVEZANOST TELESNOG STATUSA, FIZIČKE AKTIVNOSTI I KVALITETA ŽIVOTA DECE I ADOLESCENATA SA SMETNJAMA U RAZVOJU, u sastavu:

1. van. prof. dr Snežana Radisavljević Janić, FSFV, Beograd
2. van. prof. dr Ivana Milanović, FSFV, Beograd
3. van. prof. dr Fadilj Eminović, FASPER, Beograd

Komisija je pregledala podneti projekat magistarskog rada i Nastavno-naučnom veću podnosi sledeći

REFERAT

Projekat magistarskog rada kandidata ANĐELKE BRANKOVIĆ pod naslovom POVEZANOST TELESNOG STATUSA, FIZIČKE AKTIVNOSTI I KVALITETA ŽIVOTA DECE I ADOLESCENATA SA SMETNJAMA U RAZVOJU je u okvirima fizičkog vaspitanja još uvek nedovoljno istraživana tema. Projekat je koncipiran sa sledećim poglavljima: uvod, teorijski okvir rada, predmet, cilj i zadaci istraživanja, hipoteze, metod, uzorak, instrumenti i mere, procedure istraživanja, analiza podataka, značaj istraživanja i literatura.

U uvodu se ukazuje na značajnu ulogu telesnog statusa i fizičke aktivnosti na kvalitet života dece sa smetnjama u razvoju, ne samo u detinjstvu, već i u odrasлом dobu.

Teorijski okvir rada daje osvrt na decu sa smetnjama u razvoju koja zahtevaju posebne oblike brige i zaštite na njihovom putu odrastanja, razvoja, socijalizacije i socijalnog uključivanja. Takođe, ukazuje se na klasifikaciju funkcionalnih poremećaja i osnovne grupe dece u odnosu na postupke usmerene na pružanje pomoći deci sa teškoćama u razvoju. Predstavljen je način definisanja telesnog statusa i parametri preko kojih se može pratiti, s obzirom da je gojaznost dece identifikovana kao najveći zdravstveni problem 21. veka. Osvrt se daje na najčešće posledice gojaznosti u detinjstvu i adolescenciji, najvažnije faktore rizika za njen nastanak i veću prevalencu prekomerne mase tela i gojaznosti dece sa teškoćama u razvoju u odnosu na vršnjake sa tipičnim razvojem. Predstavljen je način definisanja, metode za procenu i uloga fizičke aktivnosti za normalan rast i razvoj dece i adolescenata, u sprečavanju pojave prekomerne mase tela i gojaznosti u detinjstvu i adolescenciji i smanjenju zdravstvenog rizika. Ukazano je na manje angažovanje dece sa smetnjama u razvoju u fizičkoj aktivnosti u odnosu na vršnjake bez teškoća, imajući u vidu da fizička aktivnost može da poveća njihovu fizičku, emocionalnu i socijalnu dobrobit, kao i njihovu funkcionalnu

nezavisnost, integraciju i kvalitet života i pozitivno da utiče na njihovo buduće zdravlje. Razumevanje faktora koji utiču na manje učešće dece sa smetnjama u razvoju u fizičkoj aktivnosti, važno je u cilju dizajna uspešnih intervencija i strategija koje bi mogle da povećavaju njihov nivo angažovanja u fizičkim aktivnostima od najranijeg uzrasta. Detaljno je predstavljen način definisanja kvaliteta života i pristupi u njegovom merenju. Sagledana je i specifična komponenta konstrukta kvaliteta života, odnosno kvalitet života u vezi sa zdravljem koji je fokusiran na uticaj zdravlja na blagostanje pojedinca i služi kao indeks fizičkog i psihološkog funkcionisanja kod mladih. Dat je osvrt na njegovu povezanost sa polom, uzrastom, telesnim statusom, fizičkom aktivnošću i motoričkim sposobnostima dece i mladih. Posebno je istaknut kvalitet života povezan sa zdravljem dece i mladih sa smetnjama u razvoju u odnosu na vrstu teškoće.

Predmet rada su telesni status, fizička aktivnost i kvalitet života dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

Cilj istraživanja je da se ispita povezanost telesnog statusa i fizičke aktivnosti sa kvalitetom života dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

U skladu sa ciljem istraživanja kandidat je definisao sledeće zadatke istraživanja:

- ispitati telesni status dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju;
- ispitati fizičku aktivnost dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju;
- ispitati kvalitet života dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju;
- ispitati povezanost telesnog statusa, fizičke aktivnosti i kvaliteta života dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju
- ispitati doprinos telesnog statusa i fizičke aktivnosti u predikciji kvaliteta života dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

Projektom istraživanja definisana je jedna opšta hipoteza:

- Telesni status i fizička aktivnost dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju su značajni prediktori njihovog kvaliteta života povezanog sa zdravljem.

Pored opšte hipoteze, postavljene su i posebne hipoteze:

- Postoje polne razlike u telesnom statusu, fizičkoj aktivnosti i kvalitetu života povezanim sa zdravljem dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju, u korist muškog pola.

- Bolji telesni status je povezan sa višim nivoom fizičke aktivnosti dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

- Bolji telesni status je povezan sa boljim kvalitetom života povezanim sa zdravljem dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

- Viši nivo fizičke aktivnosti je povezan sa boljim kvalitetom života povezanim sa zdravljem dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju.

Metod sadrži: uzorak, instrumente i mere, procedure istraživanja i analizu podataka.

Planirano je da istraživanjem bude obuhvaćeno oko 150 dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju uzrasta od 12-15 godina, iz osnovnih škola koje su specijalizovane za rad sa decom sa smetnjama u razvoju. U istraživanje će biti uključeni samo učenici čiji roditelji budu potpisali saglasnost za učešće. Takođe, planirano je da se istraživanjem obuhvate učenici različitog tipa teškoće u razvoju (intelektualne, senzorne...).

Istraživanjem je predviđena primena sledećih instrumenata i mera:

Na osnovu izmerene visine i mase tela izračunava će se indeks mase tela (BMI). Ispitanici će biti grupisani prema telesnom statusu u tri grupe: sa optimalnom masom tela (OTM), sa prekomernom masom tela (PTM) i gojazne (GO). Grupisanje će se vršiti u odnosu na uzrast i pol, na osnovu indeksa mase tela i prema kriterijumima za klasifikaciju predloženih od strane Radne grupe za dečju gojaznost, a u okviru Međunarodnih preporuka za prevenciju gojaznosti (Cole et al., 2000).

Procena fizičke aktivnosti učenika sa smetnjama u razvoju vršiće se primenom *Internacionalnog upitnika o fizičkoj aktivnosti* (IPAQ), kojim se ispituju vrste fizičkih

aktivnosti koje se sprovode kao deo svakodnevnog života. Pitanja u Upitniku se odnose na količinu vremena koje su učenici utrošili u sprovođenju određenog tipa fizičke aktivnosti u toku prethodnih 7 dana. U ovom radu biće korišćena kratka verzija koja sadrži sedam pitanja i namenjena je za istraživanja kod adolescenata. Upitnikom se procenjuje nivo fizičke aktivnosti kroz tri specifična tipa aktivnosti: laka fizička aktivnost/šetnja, umerena i intenzivna fizička, kao i vreme provedeno u sedenju/ležanju u poslednjih sedam dana. Upitnik će popunjavati roditelji.

Procena kvaliteta života učenika sa smetnjama u razvoju vršiće se primenom *Upitnika o kvalitetu života povezanog sa zdravljem za decu i adolescente, Kidscreen-27* (Kidscreen Group Europe, 2006; Ravens-Sieberer et al., 2007). Upitnik je generički i namenjen za procenu kvaliteta života povezanog sa zdravljem dece i mladih tipičnog razvoja ili sa smetnjama u razvoju, uzrasta od 8 do 18 godina. Upitnik *Kidscreen-27* ukupno sadrži 5 dimenzija: *fizička aktivnost i zdravlje, opšte raspoloženje i osećanja, porodica i slobodno vreme, prijatelji i škola i učenje*. Ukupno 27 deklarativnih tvrdnji se procenjuje petostepenim skalama Likertovog tipa (vrednosti od 1- nimalo do 5-izuzetno). Viši skor ukazuje na viši kvalitet života povezan sa zdravljem. U istraživanju će se primeniti verzija Upitnika *Kidscreen-27- verzija za roditelje (KIDSCREEN-27/proxy)* na srpskom jeziku (Stevanović et al., 2013).

Obrada podataka predviđa primenu deskriptivne statistike i statistike zaključivanja.

Rezultati istraživanja bi trebalo da ukažu na osnovne smernice u dizajniranju programa vežbanja za decu sa smetnjama u razvoju u skladu sa njihovim mogućnostima.

Navedena literatura je u funkciji istraživanja.

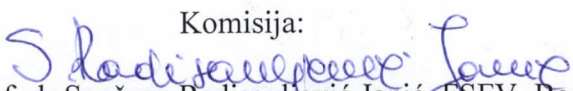
Zaključak:

Projekat magistarskog rada **POVEZANOST TELESNOG STATUSA, FIZIČKE AKTIVNOSTI I KVALITETA ŽIVOTA DECE I ADOLESCENATA SA SMETNJAMA U RAZVOJU** je značajan za praksu školskog fizičkog vaspitanja, kao i za uključivanje dece i adolescenata sa smetnjama u razvoju u dodatne programe vežbanja.

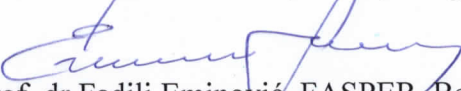
Problem je aktuelan i nedovoljno obrađen u našoj sredini. Ideja za istraživanje je originalna zamisao kandidata. Projekat je urađen u skladu sa metodološkim zahtevima.

Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću da prihvati referat projekta i uputi ga na javnost.

Komisija:

van. prof. dr Snežana Radisavljević Janić, FSFV, Beograd

van. prof. dr Ivana Milanović, FSFV, Beograd

van. prof. dr Fadilj Eminović, FASPER, Beograd